

Az Alkotmánybíróság
Budapest
Pf.: 773
1535

Debrecen, 2019. június 06.
Ügyszám: AP.5/2019

részére

Postai úton
(ajánlott-tértivevényes, elsőbbségi)
előterjesztve!

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/716-1/2019.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/716-2/2019
Érkezett:	2019 JÚN 07.
Példány:	1
Melléklet:	4 db
Kezelőiroda:	Ju'

Alulírott dr. Alexa Péter ügyvéd

[REDACTED] indítványozó csatolt meghatalmazással igazolt jogi képviselőként eljárva az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 26. § (1) bekezdése alapján – a T. Alkotmánybíróság 2019. május 10. napján kézhez vett IV/716-1/2019. számú hiánypótlási felhívásban foglaltakra tekintettel, az abban foglalt határidőben – az alábbi – a hiánypótlási felhívásban foglaltakat az eredeti indítvány kiegészítéseként, azzal egységes szerkezetbe foglaltan tartalmazó –

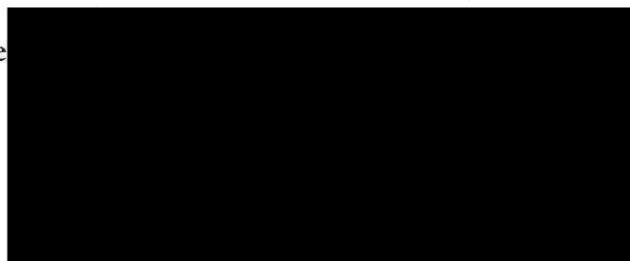
a l k o t m á n y j o g i p a n a s z t

terjesztem elő:

Kérem a T. Alkotmánybíróságot, hogy szíveskedjék a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény (a továbbiakban: Nftv.) 2017. szeptember 01-ei időállapota szerinti 48.§ (2) bekezdésének, a 108.§ 4. pontjának, valamint a 116.§ (8) bekezdésének, valamint az oktatás szabályozására vonatkozó egyes törvények módosításáról szóló 2016. évi CXXVI. törvény 46.§-ának (amely az Nftv. 116.§ (8) bekezdésének bevezetéséről rendelkezett) az Alkotmánybíróságról szóló törvény 41.§ (1) és (3) bekezdései alapján alaptörvényellenességét megállapítani, valamint – tekintettel arra, hogy a jelen alkotmányjogi panasz benyújtásának idején a hivatkozott jogszabályhelyek hatályos szövegezése eltérő azoknak a konkrét ügyben való alkalmazása idején hatályos szövegezésétől (azaz a jelen alkotmányjogi panasszal támadott jogszabályi rendelkezések a jelen alkotmányjogi panasz benyújtásának idején már nem (illetve nem pontosan a sérelmezett tartalommal) hatályosak és ezért egy azok megsemmisítése iránti kérelem értelemszerűen már nem foghat helyt) – a konkrét ügyben (a Debreceni Közigazgatás és Munkaügyi Bíróság előtti 13.K.28.083/2018 számú ügy, illetve az ezt megelőző közigazgatási eljárás) ezen jogszabályhelyek alkalmazásának kizárását megállapítani szíveskedjék.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

1. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményeinek



a) A pertörténet és a tényállás rövid ismertetése, a jogorvoslati lehetőségek kimerítése

██████████ indítványozó a 2016/17. tanév első félévében kezdte meg tanulmányait a Debreceni Egyetem Általános Orvostudományi Karán (DE ÁOK) általános orvos szakon, egységes, osztatlan, államilag támogatott képzésben.

Az indítványozó a 2017/18. tanévben (is) valamennyi mintatanterv szerinti tantárgyát – az anatómia tárgy kivételével – sikeresen teljesítette. A 2017/18-as tanév első és második félévében súlyozott tanulmányi átlaga 2,43 lett. Ezen súlyozott tanulmányi átlag a DE ÁOK Dékáni Hivatalának Tanulmányi Osztálya által a képzés hivatalos értesítési platformján, a NEPTUN tanulmányi rendszeren keresztül az indítványozó részére megküldött tájékoztatás szerint megfelelt az állami ösztöndíjas képzés feltételeinek. A Tanulmányi Osztály ezen időállapot szerinti legutolsó kifejezett tájékoztatása szerint ugyanis a hallgató 2,25-ös súlyozott tanulmányi átlagtól való elmaradása indokolta a hallgatónak az állami ösztöndíjas képzésből az önköltséges képzési formába történő átsorolását. Erre tekintettel az indítványozó alappal bízhatott abban, hogy amennyiben ezen, a Tanulmányi Osztály kifejezett tájékoztatása szerinti súlyozott tanulmányi átlagot eléri – valamint teljesíti a kellő kreditszámot is – fel sem merülhet annak lehetősége, hogy állami ösztöndíjas képzési formából önköltséges formába kerüljön átsorolásra.

A Debreceni Egyetem ÁOK Dékáni Hivatalának Tanulmányi Osztálya a 2018. augusztus 02. napján kézhez vett, AOKTO/914/2018 (10.07) iktatószámú határozatával azonban állami ösztöndíjas képzésből önköltséges képzésbe sorolta át az indítványozót. Az átsorolásról szóló határozatában a Tanulmányi Osztály a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzatának 3.§ (12/a) bekezdésére hivatkozott, amely ugyanezen időállapotban már egy magasabb, 2,5-es súlyozott tanulmányi átlag eléréséhez kötötte az állami ösztöndíjas képzésben maradáást.

Az indítványozó ezen határozat ellen határidőben jogorvoslati kérelmet terjesztett elő. A jogorvoslati kérelem folytán másodfokon eljáró Debreceni Egyetem Hallgatói Ügyek Jogorvoslati Bizottsága a 2018. augusztus 31. napján kelt, HKSZK/56-29/2018. iktatószámú, 10.41. tételszámú végleges határozatával az indítványozó jogorvoslati kérelmét – lényegében érdemi indoklás nélkül – elutasította, az elsőfokú döntést nem változtatta meg.

Az indítványozó, tekintettel arra, hogy jogorvoslati kérelme nem vezetett megnyugtató eredményre, keresetlevelet terjesztett elő a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt. Kereseti kérelmében előadta, hogy a jogorvoslati döntési mechanizmus nem volt transzparens. A 2018. augusztus 31. napján történt személyes meghallgatását követően, amelyen egyébiránt látszólag a Bizottság egyetértett az indokaival, informálisan szóban arról tájékoztatták, hogy azonban ennek ellenére nem áll módjában a Bizottságnak a döntést megváltoztatni. Indítványozó tudomása szerint hasonló helyzetben lévő hallgatótársa édesanyja telefonon állásfoglalást kért Dr. ██████████ az Oktatási Hivatal elnökétől, aki úgy tájékoztatta, hogy szabályzat módosítását az egyetem a hallgató kárára nem alkalmazhatja, s a szülő kérésére ezt a Bizottság elnökének is megerősítette telefonon. Ezt követően a Bizottság elnökétől – a meghallgatás napján délután – indítványozó telefonon arról kapott tájékoztatást, hogy jogorvoslati kérelmét elfogadták. Mindeközben 2018. szeptember 04. napján a NEPTUN rendszeren keresztül üzenetben értesítést kapott arról, hogy önköltséges képzésre átsorolták. 2018. szeptember 04. napján az indítványozó jelezte, hogy mivel a jogorvoslati kérelmére mindaddig nem kapott

végleges választ, ezért álláspontja szerint nem volt jogszerű a státusza önköltséges formára történő átállítása. 2018. szeptember 04. napján státusza a NEPTUN rendszerben állami ösztöndíjas képzésre került átállítása, majd ugyanezen napon, mintegy egy órával későbbi időpontban egyéb státuszra került átállításra. 2018. szeptember 07. napján NEPTUN üzenetben kapott az indítványozó értesítést az önköltséges státuszba sorolásáról. Az indítványozó nevére postázott elutasító határozatot a részére 2018. szeptember 11. napján kézbesítették.

Indítványozó előadta, hogy a másodfokon eljáró Bizottság az indítványozó jogorvoslati kérelmének elutasításáról hozott döntésében (a szabályzat előírásával szemben) nem tért ki az elsőfokú döntéssel szemben benyújtott fellebbezésében kifejtett indokai elutasításának tételes indoklására (visszaható hatály tilalmának megsértése, tájékoztatáshoz való jog megsértése, tanulmányi és méltányossági érvek). A másodfokú eljárásban a Bizottság nem értékelt tehát lényeges, az indítványozó jogai sérelmét előidéző tényeket.

Megjegyezzük, hogy mindeközben az indítványozó képzése során megkezdődött a következő tanév, amelyet ezen kényszerű helyzetből adódóan csak önköltséges formában – igen magas, félévenként 1.133.333,- Ft összegű tandíj megfizetése mellett – tudott megkezdni /az indítványozó által felvett tárgyakra, és az ebből adódó egyedi eltérésre tekintettel (mintatantervtől való eltérés miatt választott kreditalapú költségterítés) a 2018/2019-es tanév első, illetve második félévében az indítványozó tandíja 633.333,- Ft volt, azonban a következő félévektől már – a mintatantervhez való visszatérésre tekintettel – az 1.133.333,- Ft összegű tandíj az irányadó./. Ez volt az indítványozó egyetlen lehetősége arra, hogy képzése folytatódhasson és ezáltal ne vesszen kárba a képzésben az átsorolásáig eltelt idő, illetve energia.

Az ügyben eljáró **Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság** az indítványozó peréhez egyesítette egy másik, szintén a DE ÁOK hallgatójának a perét, mivel a két eset igen nagyfokú hasonlóságot mutatott. A Bíróság a **13.K.28.083/2018/15.** számon meghozott ítéletével az indítványozónak az elsődlegesen a másodfokú döntés megváltoztatása, az állami ösztöndíjas hallgatói jogviszonya helyreállítása, valamint az alperesnek a perben felmerült költségek megfizetésére történő kötelezése iránt, másodlagosan pedig a másodfokú döntésnek az elsőfokú döntésre is kiterjedő hatállyal történő hatályon kívül helyezése és az alperes új eljárás lefolytatására, valamint a perben felmerült költségek megfizetésére kötelezése iránt előterjesztett kereseti kérelmét teljes terjedelmében elutasította.

A Bíróság az indítványozó keresetét lényegében arra hivatkozással utasította el, hogy *Az oktatás szabályozására vonatkozó egyes törvények módosításáról* szóló 2016. évi CXXVI. törvény 46. §-ával bevezetett az Nftv. 48.§ (2) bekezdését érintő módosításához fűzött előterjesztői indoklás szerint (T/12731. számú törvényjavaslat, benyújtva: 2016. 10. 28., benyújtó: Magyarország Kormánya) a 2017. szeptember 01-ei hatállyal életbe lépő módosítások olyan tanulmányi időszakra vonatkoznak, amelyeknek teljes terjedelme a módosítás hatálybalépését követő időszakra esik. Az indoklás szerint emiatt tehát a módosítás megfelelő felkészülési időt biztosít, az nem visszamenőleges hatályú, nem érinti a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. Törvény 2.§ (2) bekezdése szerinti tilalmat.

Ezen előterjesztői indoklás fényében a vonatkozó, általunk sérelmezett jogszabályi rendelkezések alapján az indítványozó keresetében részletesen kifejtett hivatkozásait - amely szerint az Nftv.

önmagában súlyos, feloldhatatlan ellentmondásokat tartalmazott, valamint az ezen ellentmondások által keltett zavart tovább tetézte a felsőoktatási intézmény, illetve a Tanulmányi Osztály által közölt (félre)tájékoztatás – a Bíróság nem találta alaposnak és a keresetet elutasította.

b) A jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Az indítványozó a jelen ügyben a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette. A **Debreceni Egyetem ÁOK Dékáni Hivatalának Tanulmányi Osztálya**, mint elsőfokon eljáró közigazgatási szerv a 2018. július 30. napján kelt, **AOKTO/914/2018 (10.07)** iktatószámú, az indítványozó állami ösztöndíjas képzésről önköltséges képzési formába történő átsorolásáról rendelkező határozata ellen az indítványozó határidőben jogorvoslati kérelmet terjesztett elő. Az ügyben másodfokon eljáró közigazgatási szerv, a **Debreceni Egyetem Hallgatói Ügyek Jogorvoslati Bizottsága** a 2018. augusztus 31. napján kelt, **HKSZK/56-29/2018.** iktatószámú, 10.41. tételszámú végleges határozatával az elsőfokú döntést nem változtatta meg, az indítványozó jogorvoslati kérelmét kellő indoklás nélkül elutasította.

Ezt követően az indítványozó kereset nyújtott be a **Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz**. Keresetében az indítványozó elsődlegesen a másodfokú döntés megváltoztatását, az állami ösztöndíjas hallgatói jogviszonya helyreállítását, valamint az alperesnek a perben felmerült költségek megfizetésére történő kötelezését, másodlagosan pedig a másodfokú döntésnek az elsőfokú döntésre is kiterjedő hatállyal történő hatályon kívül helyezését és az alperes új eljárás lefolytatását, valamint a perben felmerült költségek megfizetésére kötelezését kérte. Az Bíróság a **13.K.28.083/2018/15.** számon meghozott ítéletével az indítványozó keresetét teljes terjedelmében elutasította.

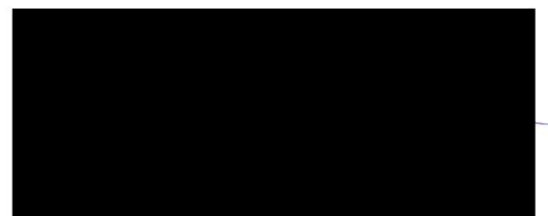
Tekintettel az Alkotmánybíróság Ügyrendjéről szóló 1001/2013 (II.27.) Tü. határozat 32.§ (3) bekezdésében foglaltakra – amely értelmében az Abtv. 26.§ (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz benyújtásának nincs helye, amennyiben az ügyben a Kúria előtt felülvizsgálati eljárás van folyamatban, illetve az indítványt még nem bírálta el – előadjuk, hogy az ügyben a Kúria előtt felülvizsgálati eljárást nem kezdeményeztünk, valamint az ügyben perújítást sem kezdeményeztünk.

c) Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

A Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 13.K.28.083/2018/15. sorszám alatt meghozott – a jelen alkotmányjogi panasz benyújtására alapul szolgáló – ítélete az indítványozó jogi képviselője részére elektronikus úton 2019. február 15. napján került kézbesítésre, ezért az Abtv. 30.§ (1) bekezdésében meghatározott, a jelen alkotmányjogi panasz előterjesztésére nyitva álló hatvan napos határidő megtartott.

d) Az indítványozó érintettségének bemutatása

A jelen alkotmányjogi panasszal támadott jogszabályi rendelkezések alapján meghozott bírósági ítélet az indítványozó jogait, érdekeit nyilvánvalóan és döntő jelentőséggel érinti. A sérelmezett, ellentmondásos jogszabályhelyek – és az azokhoz fűzött előterjesztői indoklás – alkalmazásával meghozott ítélet értelmében ugyanis az indítványozónak az állami ösztöndíjas képzésről az



önköltséges képzési formára történő átsorolásáról szóló közigazgatási döntés ellen előterjesztett kereseti kérelmét a bíróság elutasította.

Tekintettel azonban arra, hogy a perben alapul fekvő közigazgatási döntések alapját olyan zavaros, kifejezetten ellentmondásos jogszabályhelyek rendszere képezte, amely az indítványozó, mint a DE ÁOK képzési rendszerében részt vevő, a fent hivatkozott eltérésektől eltekintve egyébként a mintatantervet irányadónak tekintő, és maradéktalanul teljesíteni akaró és az intézmény, illetve a Tanulmányi Osztálya tájékoztatásában jóhiszeműen bízó hallgató számára átláthatatlan, abból számára a legnagyobb körütekintés mellett sem volt világos, hogy az ő esetében egyáltalán felmerülhet az önköltséges formára történő átsorolás lehetősége. E jogszabályhelyek ellentmondásosságát bizonyítja, hogy a felsőoktatási intézmények is különbözőképpen értelmezték, az extrém magas önköltségi összegű orvoskarok (a debreceni kivételével) nem is alkalmazták indítványozóhoz hasonló helyzetű hallgatóikra.

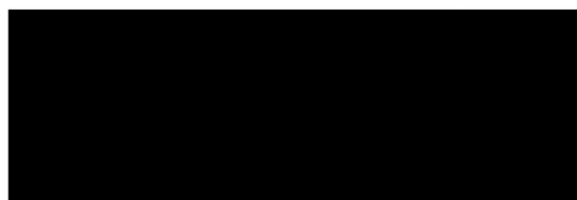
Az alapul fekvő ítélet miatt az indítványozó annak érdekében, hogy azon feltett szándékát, miszerint általános orvosi diplomát szeretne szerezni a Debreceni Egyetem képzési keretei között döntően és kulcsfontosságú jelentőséggel befolyásolta ezen nem transzparens szabályozási rendszer rendelkezései alapján meghozott azon döntés, miszerint képzése folytatására csupán önköltséges formában van lehetősége. E körben hangsúlyozni kívánjuk, hogy az önköltséges képzésre történő átsorolásnak az indítványozó esetében különösen nagy jelentősége van, hiszen az általános orvoskaron a számára megállapított félévenkénti költségtérítés jelenleg a fentiek okán 633.333,- Ft, egyébként 1.133.333,- Ft-os összegre rúg, amely kiadás fedezése értelemszerűen különösen nagy terhet ró az indítványozóra, illetve egész családjára is.

e) Annak bemutatása, hogy a bíróság a döntésében vagy az eljárásában a támadott jogszabályi rendelkezéseket alkalmazta, és hogy ez a bírói döntést érdemben befolyásolta vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés.

A bíróság az alapul fekvő ítélete meghozatala során alapvetően az Nftv. 2017. szeptember 01-ei időállapota szerinti 48.§ (2) bekezdését, a 108.§ 4 pontját, valamint a 116.§ (8) bekezdését, valamint az oktatás szabályozására vonatkozó egyes törvények módosításáról szóló 2016. évi CXXVI. törvény 46.§-át (amely az Nftv. 116.§ (8) bekezdésének bevezetéséről rendelkezett) vette figyelembe.

Az Nftv. két ponton is, a 108.§ 4. pontjában, illetve a 116.§ (8) bekezdésében is megfogalmazza a felmenő rendszer fogalmát, azonban ezen meghatározások egymástól eltérő értelműek. A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény egyes rendelkezésinek végrehajtásáról szóló 87/2015 (IV.09.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Vhr.). 71.§-a az Nftv. 116.§ (8) bekezdése szerinti felmenő rendszer fogalomra utal.

A bíróság az ítéletében (annak 10. oldalán) részletesen kifejtette, hogy az Nftv-ben az ügy szempontjából legrelevánsabb rendelkezések hogyan módosultak a törvény 2017. szeptember előtti állapotához képest a 2017. szeptember 01-ei állapotának hatályba lépésével. E körben a bíróság három lényeges pontot emelt ki.



Az első különbség az, hogy az Nftv. 48.§ (2) bekezdése az elvárt kreditszám és súlyozott tanulmányi átlag között a változást megelőzően „és”, a változást követően pedig „vagy” szót tartalmazott.

Ezen különbség döntő jelentőségű, hiszen míg a változást megelőzően átsorolásra csak abban az esetben kerülhetett sor, ha a hallgató mind az elvárt kreditszámtól, mind pedig az elvárt súlyozott tanulmányi átlagtól elmaradt, azonban a változást követően ehhez elegendő csupán az egyik feltétel nem megfelelő teljesítése is. Ez nyilvánvalóan teljesen más követelményrendszert jelent a képzésben résztvevő hallgatók számára.

A második különbség az, hogy 2016. szeptember 01-ével épültek be az Nftv. 116.§ (8) bekezdésébe a tanulókat a 2015/2016-os tanévben megkezdőkre vonatkozó rendelkezések.

Harmadik különbségként pedig a bíróság azt emelte ki, hogy 2017. szeptember 01-étől megjelentek a valamennyi, a 2016/2017 tanév előtt tanulókat megkezdőkre is megfogalmazott elvárások.

Álláspontunk szerint a változtatásokkal megjelent, a Bíróság által is kiemelt különbségek igen komolyan alkotmányos aggályra adnak okot, hiszen a változások azonnali hatálybalépése miatt a hallgatóknak – így közöttük az indítványozónak is – nem volt kellő felkészülési ideje arra, hogy a képzési időszakukat (félévüket, tanévüket, képzésüket, illetve vizsgaidőszakukat is) a változásokat követő szabályok szerinti megfelelés érdekében alaposan megtervezhessék.

A módosításokról rendelkező 2016. évi CXXVI. törvényhez fűzött indoklás szerint – amely szintén kulcsfontosságú alappilléret képezte a Bíróság ítélete indoklásának – mivel az új szabályok szerinti átsorolás olyan képzési időszakra történik, amelynek teljes terjedelme a változások hatálybalépését követő időszakra esik, ezért úgy kell tekinteni, hogy a változásokra történő felkészülésre kellő idő biztosított, ezért a módosítás nem ütközik a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. Törvény 2. § (2) bekezdése szerinti tilalomba.

Álláspontunk szerint azonban, mivel az átsorolás olyan félévek tanulmányi eredménye alapján történik, amelyek eredményén a változások hatálybalépését követően a hallgatóknak nem nyílthatott lehetősége változtatni, a változások alkalmazására nem volt kellő felkészülési ideje a hallgatóknak – így az indítványozónak sem. A jogszabály módosítása a beiratkozás és a tantárgyfelvétel után történt, s az intézmények is jóval később vezették át ezeket a szabályzataikba.

Tekintettel arra, hogy az átsorolás az utolsó két félév tanulmányi eredménye alapján történik, álláspontunk szerint a kellő felkészülési idő ez esetben legalább 1 éves, azaz két féléves időtartam lett volna, mert bár az átsorolás valóban a jövőre nézve történik, azonban az átsorolás alapja olyan múltbéli teljesítmény, amelyen az érintetteknek már nem áll módjában változtatni. Erre tekintettel álláspontunk szerint a sérelmezett módosítások visszaható hatályú rendelkezések voltak.

Az indítványozó sérelmezte a keresetében azt is, hogy a Tanulmányi Osztály nemhogy nem tájékoztatta a változásokról, de kifejezetten félretájékoztatta őt. A Bíróság az ítéletében kifejtette, hogy a tájékoztatás hiánya nem érintette érdemben az alperes döntését, hiszen a Vhr. által előírt súlyozott tanulmányi átlagnál alacsonyabb átlagot az alperes, mint belső szabályozó nem vehetett

figyelembe. E körben hivatkozni kívánunk arra, hogy álláspontunk szerint a sérelmezett jogszabályhelyek azon okból is komoly alkotmányossági aggályt vetnek fel, mert azok nem tartalmaztak garanciális elemet arra vonatkozóan, hogy az érintettek a változás megtörténtéről, illetve azok jelentőségéről tudomást szerezhessenek. Álláspontunk szerint ez önmagában alkotmányos jelentőségű kérdés.

A jogszabály e hiányossága az oka vélhetően annak, hogy több felsőoktatási intézmény az orvosképzésben és a műszaki képzésben nem hajtotta végre a változtatást a 2016/17. tanévben tanulmányaikat kezdő hallgatókra.

A törvény indokolása is garanciális elemként fogalmazza meg a tanulmányok megkezdéséhez és folytatásához kapcsolódó tájékoztatási kötelezettséget.

A tanulmányokra vonatkozó tájékoztatásnak álláspontunk szerint ki kell terjednie mind a tantárgyi kérdésekre, és mind az ehhez szorosan kapcsolódó pénzügyi (finanszírozási) kérdésekre is.

2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

a) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

A jelen beadványban kifejtettek szerint a jelen alkotmányjogi panasszal támadott jogszabályhelyek alapján meghozott bírói ítélet az alábbi Alaptörvényben biztosított jogokat sérti:

- a Szabadság és Felelősség fejezet X. cikkének (1) bekezdése, amely a tanulás szabadságáról az alábbiak szerint szól:

X. cikk (1) Magyarország biztosítja a tudományos kutatás és művészeti alkotás szabadságát, továbbá - a lehető legmagasabb szintű tudás megszerzése érdekében - a tanulás, valamint törvényben meghatározott keretek között a tanítás szabadságát.

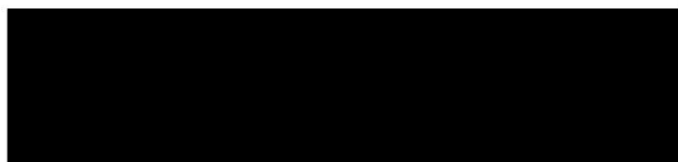
- a Szabadság és Felelősség fejezet XI. cikke, amelynek (1) bekezdése a művelődéshez való jogról, a (2) bekezdése pedig a képességei alapján mindenki számára hozzáférhető felsőoktatásról, valamint az oktatásban részesülők anyagi támogatásáról az alábbiak szerint szól:

XI. cikk (1) Minden magyar állampolgárnak joga van a művelődéshez.

(2) Magyarország ezt a jogot a közművelődés kiterjesztésével és általánossá tételével, az ingyenes és kötelező alapszintű, az ingyenes és mindenki számára hozzáférhető középszintű, valamint a képességei alapján mindenki számára hozzáférhető felsőszintű oktatással, továbbá az oktatásban részesülők törvényben meghatározottak szerinti anyagi támogatásával biztosítja.

- a Szabadság és Felelősség fejezet XII. cikk (1) bekezdése, amely a foglalkozás szabad megválasztásáról az alábbiak szerint szól:

XII. cikk (1) Mindenkinek joga van a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához, valamint a vállalkozáshoz. Képességeinek és lehetőségeinek megfelelő munkavégzéssel mindenki köteles hozzájárulni a közönség gyarapodásához.



- **a Szabadság és felelősség fejezet XV. Cikkének (1) bekezdése, amely a jogegyenlőséget rögzíti az alábbiak szerint:**

XV. cikk (1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

- továbbá a jogállamiságról szóló **Nemzeti Hitvallás fejezet B) cikk (1) bekezdése, amelyből a jogbiztonság, valamint a normavilágosság követelményei is levezethetők:**

B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.

Ezzel kapcsolatosan megjegyezzük, hogy bár a jogállamiság, jogbiztonság, illetve a normavilágosság önmagukban nem tekinthetők alapjognak, azonban a T. Alkotmánybíróság nyilvános gyakorlata szerint a visszaható hatály jogalkotás és a felkészülési idő hiányának sérelmezése esetén – így jelen esetben is - ezen alaptörvényi rendelkezésre is lehet kivételesen alkotmányjogi panaszt alapítani.

b) A megsemmisíteni – jelen esetben az alkalmazásból kizárni – kért jogszabály, jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének indokolása

- Az Alaptörvény Szabadság és Felelősség fejezet X. cikkének (1) bekezdése rögzíti a lehető legmagasabb tudás megszerzése érdekében a tanulás szabadságához fűződő mindenkit megillető alapjogot. A XI. cikk (1) bekezdése a művelődéshez való jogot, ugyanezen cikkely (2) bekezdése pedig a képességeihez mérten mindenki számára hozzáférhető felsőoktatáshoz és az oktatásban résztvevők anyagi támogatásához fűződő alapjogokat rögzíti. Ezen alapjogok – különösen az indítványozó jelen ügyével kapcsolatosan – álláspontunk szerint szoros összefüggésben értelmezendők, azonban az azok sérelméhez fűzött alkotmányjogi szempontú indoklásunkat az alábbi alpontokban kívánjuk előadni:

b1) A sérelmezett jogszabályhelyeknek a tanulás szabadságához fűződő alapjogot rögzítő X. cikk (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének indokolása: Álláspontunk szerint az alapul fekvő ítélet – amelyet a törvénymódosításhoz fűzött előterjesztői indoklásra tekintettel értelmezett, általunk sérelmezett jogszabályhelyek alapulvételével hozott meg a Bíróság – sérti az indítványozónak az Alaptörvényben fent nevezett alapjogát.

Az indítványozó kifejezetten azzal a szándékkal felvételizett a DE ÁOK általános orvosi képzésére, mert azt az álmát kívánta megvalósítani, hogy a képzés végén általános orvosi diplomát szerezzen. Az indítványozó az eddigi képzése során – mind az átsorolását megelőző, mind pedig az azt követő időszakban, a fenti eltérések kivételével egyébként – sikeresen teljesítette a mintatanterv szerint az adott félévre előírányzott tantárgyakat.

Az indítványozónak a fentebb kifejtettek szerint komoly alkotmányossági aggályokat felvető átsorolását követően azonban kérdésessé vált, hogy módjában állhat-e a megkezdett és mindeddig sikerrel teljesített képzése elvégzése. Átsorolása ugyanis –

tekintettel arra, hogy költségtérítéses képzési formában félévente milliós összeget kell a képzési költsége fedezésére fordítani – igen jelentős mértékű anyagi terhet ró reá, illetve családjára, akik a tőlük telhető legnagyobb mértékben igyekeznek támogatni gyermeküket.

Fentiekre tekintettel tehát nem azért vált bizonytalanná a képzése folytatásának lehetősége, mert képességei ne tennék lehetővé annak elvégzését.

A jogalkotónak a minőség emelésére vonatkozó szándéka e módosítással nem teljesült, a rosszabbul teljesítők állami ösztöndíjban maradhattak, hiszen az elégtelen érdemjegy nem számít a súlyozott átlagba.

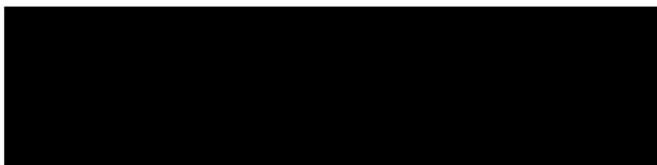
Ezen indokok alapján az indítványozónak a X. cikk (1) bekezdésében rögzített tanulás szabadságához fűződő alapjoga alapvető sérelmet szenvedett.

b2) A sérelmezett jogszabályhelyeknek a művelődéshez való alapjogot rögzítő XI. cikk (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének indoklása:

Ezen alapjog sérelmének indoklása kapcsán is fenntartjuk a b1) pontban a tanulás szabadságához fűződő alapjog sérelmének indoklásával kapcsolatosan kifejtetteket, mivel azok álláspontunk szerint szerves összefüggésben értelmezendők az indítványozó esetében.

Ezen túlmenően pedig, osztva és hivatkozva a 32/2012 (VII. 4.) AB határozathoz fűzött indoklásában, illetve ezen határozatnak a dr. Bragyova András alkotmánybíró úr által kidolgozott párhuzamos indoklásában kifejtett azon érvelést, miszerint az oktatás bármely szintje – így jelen ügyben a felsőoktatás – alkotmányosan kapcsolatba hozható a művelődéshez való joggal. A művelődéshez való jogban a művelődés alapvetően öncélú, a személyiség fejlődését szolgáló általános kultúrát jelent, amelynek alapjait az ember az oktatásban – jelen esetben a felsőoktatásban – sajátíthatja el. Ezen okfejtés szerint tehát a művelődés megszerzése és a kultúra ápolása olyan alkotmányos jog, amely a felsőoktatásban is gyakorolható, hiszen az egyetemek hagyományosan a magas kultúra letéteményesei. Ezen logika mentén haladva pedig megállapítható, hogy az egyes, felsőfokú oktatásra vonatkozó szabályok a művelődéshez való jog érvényesülésének lényeges garanciáit jelentik.

Mivel a fentebb is előadottak szerint az általunk sérelmezett és alkalmazásból kizárni kért jogszabályhelyek alapjaiban kérdőjelezték meg azt, hogy az indítványozónak lehet-e módja az általa választott művelődési ág, az orvostudomány ismereteinek a DEÁOK képzése keretében történő elsajátítására, azok alapjaiban sértik az indítványozónak a művelődéshez való alapjogát is. Álláspontunk szerint ugyanis az ilyen horderejű, a teljes képzést lényegesen befolyásoló szabályok a művelődéshez való jog érvényesülésének garanciáit jelentik. Amennyiben tehát az ilyen jellegű szabályozások változtatása (különösen a felkészülési idő hiánya, illetve a visszaható hatályú alkalmazandóságra tekintettel) az indítványozó esetéhez hasonlóan alkotmányjogi szempontból alapjaiban aggályos, úgy szükségszerűen felmerült a művelődéshez való alapjog sérelme is.



Mindezen indokok alapján álláspontunk szerint az indítványozó esetében alapjaiban sérült az indítványozónak az Alaptörvény XI. cikk (1) bekezdésében rögzített művelődéshez való joga.

b3) A sérelmezett jogszabályhelyeknek a képességeihez mérten mindenki számára hozzáférhető felsőoktatáshoz és az oktatásban résztvevők anyagi támogatásához fűződő alapjogokat rögzítő XI. cikk (2) bekezdése alaptörvény-ellenességének indoklása:

Ezen alapjog sérelmének indoklása kapcsán is fenntartjuk a b1) és b2) pontokban a tanulás szabadságához fűződő, illetve művelődéshez fűződő alapjogok sérelmének indoklásával kapcsolatosan kifejtetteket, mivel azok álláspontunk szerint szerves összefüggésben értelmezendők az indítványozó esetében.

b3.1) A képességeihez mérten mindenki számára hozzáférhető felsőoktatáshoz fűződő joggal kapcsolatosan osztjuk a 3004/2018. (I. 22.) AB határozat indoklásának [8] pontjában kifejtetteket, és hivatkozni is kívánunk rá amely szerint az Alaptörvénynek a felsőoktatáshoz való hozzáféréssel kapcsolatos XI. cikk (1)- (2) bekezdéseiből, illetve a bizalomvédelem követelményéből az következik, hogy a felsőoktatáshoz való hozzáféréstől, az abban való részvételtől senki nem fosztható meg senki sem a képességein kívülálló okból. Ahogyan azt jelen alkotmányjogi panaszunkban részletesen kifejtettük, az indítványozó egyike azon kevés debreceni orvostanhallgatóknak, akik képesek a felsőoktatási intézmény mintatanterve szerinti tantárgyak szinte közel mindegyikét az előírányzott félévben teljesíteni. Egyértelmű tehát, hogy nem képességbeli, hanem kizárólag anyagi akadálya merült fel az indítványozó képzése folytatásának. A sérelmezett módosítás tehát voltaképpen a hallgatók anyagi hátteréhez köti a felsőoktatási tanulmányaik folytatásának lehetőségét. A módosítással az indítványozóhoz hasonlóan érintett hallgatók számára az ő és családjuk (hiszen a nappali képzésben résztvevő hallgatók csupán a támogató családi háttérre támaszkodva tudják finanszírozni a felsőoktatási képzésben töltött idejük valamennyi költségét, amelyek még állami támogatású képzés esetén is igen magasak lehetnek, nemhogy ilyen magas féléves tandíj mellett) anyagi helyzete – tekintet nélkül a szellemi képességeikre – alapjaiban határozza meg, hogy módjukban állhat-e a képzés folytatása. Azon hallgatókat, akiknek, illetve akiknek a családjának nem áll módjában előteremteni félvévenként mintegy egymillió forintot csupán a tandíj fedezésére, voltaképpen el vannak vágva tehát a debreceni orvosi képzéstől. Álláspontunk szerint ez meglehetősen igazságtalan és esélyegyenlőtlen helyzetet teremt azok számára, akik nem rendelkeznek átlagon felüli anyagi háttérrel. A határozat indoklásának ugyanezen pontja arra is rámutat, hogy a felsőoktatáshoz való hozzáférés, az abban való részvétel nem tehető függővé teljesíthetetlen feltételektől, csak olyanoktól, melyeket a hallgató a rendelkezésére álló felkészülési időn belül – megfelelő képességek birtokában – teljesíteni tud. Fentebb részletesen kifejtettük, miszerint a sérelmezett jogszabályhelyek megváltoztatása, és különösen a megváltoztatásuk mikéntje – a felkészülési idő hiánya, illetve a visszaható hatály miatt – olyan feltételeket szabott az indítványozóra, amelyekhez alkalmazkodni nem állt

módjában, hiszen azok ekként történő hatályba léptetése miatt azok voltaképpen teljesíthetetlenek voltak.

E körben fel kívánjuk hívni a T. Alkotmánybíróság figyelmét arra a körülményre is, miszerint a kreditrendszerre és súlyozott átlag számítására vonatkozó hatályos szabályozás értelmében nem ritka az az eset, hogy egy olyan hallgató, aki szívügyének tekinti, hogy az intézmény által javasolt mintatantervet kövesse, valamennyi előírányzott kurzust a javasolt félévben teljesítse, ezáltal a mintatanterv szerinti képzési időben komplettül teljesítse a képzés valamennyi követelményét, és ezen időszak alatt diplomát szerezzen, alacsonyabb súlyozott tanulmányi átlagot tud csak elérni, mint azok a társai, akik akár több féléves csúszással teljesítik a képzésüket. Kulcsfontosságú ugyanis az, hogy a súlyozott tanulmányi átlag számítása során – amelyet az átsorolás során figyelembe kell venni – nem veendőek figyelembe a mintatanterv szerint az adott félévre javasolt és a hallgató által fel sem vett tantárgyak, illetve azok a tantárgyak sem, amelyek felvett ugyan a hallgató az adott félévben, de azokat nem teljesítette. A súlyozott átlag számításának szabályai miatt tehát könnyen előállhat tehát olyan helyzet, amikor egy olyan hallgató, aki vizsgaprobálokzásai ellenére, képességei miatt nem tudta teljesíteni bizonyos tantárgyait egy félévben, vagy azokból vizsgára még csak fel sem jelentkezett, kisebb szabadon választható tantárgyak – értelemszerűen sokkal kisebb érdemi teljesítménnyel elérhető – eredményes teljesítésével javítja fel a súlyozott átlagát, amely így azt a kétes eredményt mutatja, hogy magasabb szintű teljesítményt nyújtott a félévben, mint azon – az indítványozóhoz hasonló társai – akik valamennyi mintatanterv szerinti igen nehezen teljesíthető és nagyon magas követelményeket támasztó főtantárgyukat teljesítették. Nem elhanyagolható az sem, hogy előbbieket, akik több féléves csúszással teljesítik képzésüket, a torz eredményt szülő átlagszámítás miatt rendszerint magasabb tanulmányi átlagot érnek el, ezáltal lehetőségük van állami finanszírozású képzésben maradni. Azonban a csúszásuk miatt, illetve a valójában alacsonyabb érdemi teljesítményük miatt jóval nagyobb terhet rónak az államra, hiszen képzési idejüket – akár szándékosan is – elnyújtják, ezáltal az állam által finanszírozandó képzési költségüket tetemes összegekkel emelik meg. Álláspontunk szerint ez semmi esetre sem lehetett a jogalkotó célja a sérelmezett jogszabályi módosítások megalkotása és hatálybaléptetése során.

Az indítványozónak a képességeihez mérten mindenki számára hozzáférhető felsőoktatáshoz fűződő joga tehát fenti indokok alapján alapvető sérelmet szenvedett.

- b3.2.) **Az oktatásban résztvevők anyagi támogatásához fűződő alapjogával kapcsolatosan** osztjuk a 32/2012. (VII. 4.) AB határozat indoklása [34] pontjában rögzítetteket, és hivatkozni is kívánunk rá, miszerint *az állami költségvetés teherbíró képessége értelemszerűen behatárolja, hogy az állam milyen mértékű anyagi támogatást tud nyújtani a felsőoktatás területén. Az állam ezért előírhatja, hogy a felsőoktatásban résztvevő járuljon hozzá az egyetemi oktatás költségeihez, és akár tandíjat is bevezethet. Az érvelés azonban kifejezetten hangsúlyozza azt is, hogy legyen szó az oktatási költségekehez való hozzájárulásról vagy tandíj bevezetéséről, az államnak figyelemmel kell lennie arra, hogy nem*

lehetetlenítheti el a megfelelő képességű személyek oktatásban való részvételét. Az állam ugyanis köteles olyan rendszert fenntartani, amely biztosítja az azonos képességű egyének számára az esélyegyenlőséget. Tiszteletben tartjuk tehát az államnak és így a jogalkotónak azon jogát, hogy megfelelő jogszabályokban rögzítse a felsőoktatási rendszerben a tanulmányoknak az állami ösztöndíjas képzés keretében történő végzésének feltételeit, azonban alkotmányjogi szempontból elengedhetetlen, hogy ezen szabályok bevezetése, változtatása csak az Alaptörvény rendelkezéseit maradéktalanul tiszteletben tartva történhessen meg. A kérdéses jogszabályhelyek sérelmezett módosításával azonban voltaképpen ellehetetlenítette az indítványozó általa választott orvostudományi képzésben – amelyre egyébiránt megfelelő képességekkel rendelkezik – történő részvételét. A jogalkotó alaptörvény-ellenes jogszabálymódosítása folytán tehát az állam nem tudott eleget tenni azon kötelezettségének, hogy olyan oktatási, finanszírozási rendszert tartson fenn, amely biztosítja az azonos képességgel rendelkezőknek az oktatásban való részvételre vonatkozó esélyegyenlőségét. A bevezetett változtatásokkal ugyanis az indítványozó olyan helyzetbe került, amelyben csak és kizárólag azon múlik a képzése folytatásának lehetősége, hogy bír-e ő, illetve családja olyan anyagi forrásokkal, amely lehetővé teszi, hogy az indítványozó képzése félévente milliós összeg kiadását jelentsen.

Osztjuk továbbá a határozat indoklása [37], illetve [33] pontjaiban kifejtetteket is, és hivatkozni is kívánunk rá, amelyek szerint *az Alaptörvény tehát az oktatásban résztvevők anyagi támogatását a művelődéshez való jog lényeges garanciájának tekinti, és a művelődéshez való jog akkor valósul meg a felsőfokú oktatásban, ha az mindenki számára képességei alapján hozzáférhető, továbbá az oktatásban részesülők anyagi támogatást kapnak.*

Fenti indokok alapján – különösen a T. Alkotmánybíróság felhívott határozata indoklásának hivatkozott pontjai alapján – tehát álláspontunk szerint az indítványozónak, mint az oktatásban résztvevőnek az anyagi támogatásához fűződő alapjoga alapvető sérelmet szenvedett. Mindezekre tekintettel álláspontunk szerint az alaptörvényellenes jogszabályhelyek alkalmazásán alapuló bírói ítélet eredményeképpen az indítványozó X. cikk (1) bekezdésében rögzített tanuláshoz, valamint a XI. cikk (1) bekezdésében rögzített művelődés szabadságához fűződő jogát alapjaiban sérti, hiszen már-már elvágja őt a tanulás, művelődés lehetőségétől. Ezen indok alapján pedig világos, hogy a XI. cikk (2) bekezdésében rögzített alapjog is megrendül, hiszen a felsőoktatás az indítványozó számára kiváló képességi ellenére sem bizonyosan elérhető, valamint az ő, mint az oktatásban részt vevő anyagi támogatása semmilyen formában nem valósul már meg.

- A Szabadság és Felelősség XII. cikk (1) bekezdése rögzíti a foglalkozás szabad megválasztásához fűződő jogot.

Álláspontunk szerint a sérelmezett jogszabályhelyek alapján meghozott bírói ítélet sérti az indítványozó ezen alapjogát is. Az indítványozó ugyanis kifejezetten azért választotta ezen felsőoktatási képzést, mert foglalkozásaként, hivatásaként az orvosi pályát kívánja választani. Ezen foglalkozás választásának előfeltétele azonban az előző pont szerinti

tanuláshoz, művelődéshez, elérhető felsőoktatáshoz fűződő jogok sértetlensége is, hiszen ellenkező esetben – amelyet a Bíróság ítélete teremtett – az indítványozónak a kellő szakmai képesítés megszerzése hiányában nem állhat módjában ezen foglalkozás választása.

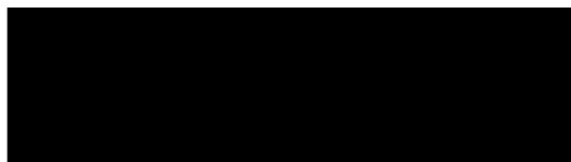
Ezen okfejtés, valamint az előző pontnál hivatkozott indokok alapján tehát álláspontunk szerint az indítványozó foglalkozás szabad megválasztásához fűződő alapjoga is súlyos sérelmet szenvedett.

- A Szabadság és felelősség fejezet **XV. cikkének (1) bekezdése a jogegyenlőséget rögzíti.**

Az Alaptörvény XV. Cikk (1) bekezdése értelmében a törvény előtt mindenki egyenlő. Ezen rendelkezés tehát az egyenlőség kritériumát nem pusztán a bíróság előtti egyenlőség megvalósulásában követeli meg, hanem valamennyi törvény által szabályozott élethelyzetre vonatkozóan. E szerint a felsőoktatási képzés során az állami finanszírozási formából az önköltséges finanszírozási formába történő átsorolást szabályozó jogszabályok alkalmazása során is alapvető követelmény az érintettek egyenlősége. Ez azt kell, hogy jelentse tehát, hogy adott átsorolásra vonatkozó jogszabályi rendelkezést az érintetteket egyenlően kezelve, azonos módon kell (kellett volna) alkalmazni valamennyi felsőoktatási intézményben. Ellenkező esetben, ha nem azonos szabályokat alkalmaznak egyik vagy másik felsőoktatási intézményben a hallgatók átsorolása során, illetve abban az esetben, ha bár a sérelmezett jogszabályi rendelkezés ugyanúgy alkalmazandó volna valamennyi felsőoktatási intézményben, és mégis akadnak olyan intézmények, amelyek megtehetik, hogy ezen sérelmezett és igen szigorú, voltaképpen teljesíthetetlen feltételeket meghatározó rendelkezéseket a saját képzésükben résztvevők átsorolásakor nem alkalmazzák, akkor egyértelműen azok a hallgatók, akikre másik intézmény ezen sérelmezett rendelkezéseket alkalmazza, koránt sincsenek más intézményben tanuló társaikkal egyenlő helyzetben a törvény rendelkezéseinek alkalmazása során. Megjegyezzük, hogy az országban működő orvosi képzések közül az indítványozó tudomása szerint egyes egyedül a Debreceni Egyetem Általános Orvostudományi Karán kerültek valójában alkalmazásra a hallgatók átsorolása során a sérelmezett jogszabályhelyek. Ezen rendelkezéseket ugyanis sem a Semmelweis Egyetemen, sem a Szegedi Tudományegyetemen, sem a Pécsi Tudományegyetemen nem alkalmazták a hallgatók átsorolás során. Ez tehát azt jelenti, hogy a debreceni orvostanhallgatók – közöttük az indítványozó is – annak ellenére, hogy ugyanazon jogszabályi rendelkezések vonatkoztak rájuk, mint az ország bármely más pontján orvosképzésben részt vevő társaikra, ezen okból kifolyólag mégis összehasonlíthatatlanul nehezebb, már-már kilátástalan helyzetbe kerültek társaikhoz képest.

Ezen indokok alapján tehát álláspontunk szerint súlyos sérelmet szenvedett az indítványozónak a törvény előtti egyenlőséghez fűződő alapjoga is.

- Az Alaptörvény Nemzeti Hitvallás fejezete **B) cikk (1) bekezdése** kimondja, hogy Magyarország független, demokratikus jogállam. Ezen alaptétel a kiforrott gyakorlat szerint nem csupán a **jogállamiság** elvét tartalmazza, hanem abból levezethető a **jogbiztonság**, valamint a **normavilágosság** követelménye is.



Hangsúlyozni kívánjuk, hogy – tekintettel arra, hogy a jogállamiság önmagában nem tekinthető alapjognak – ezen alaptörvényi rendelkezésre nem önmagában, hanem valamennyi korábban felhívott rendelkezéssel – amelyek önmagukban is alapjogot biztosítanak az érintett számára – kívánunk hivatkozni.

A T. Alkotmánybíróság gyakorlatából egyértelműen kiolvasható, hogy a B) cikk (1) bekezdése az alábbiak szerint bizonyos kivételes esetekben felhívható alkotmányjogi panasz esetén:

A 3062/2012 (VII.26.) AB határozat [171]-es pontja kimondja, hogy „*az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének, azaz a jogállamiság követelményének sérelmére önmagában – Alaptörvényben biztosított jog megjelölése nélkül – nem hivatkozhat*”. Ezen kitétel a contrario tehát arra enged következtetni, hogy az Alaptörvényben biztosított jog sérelmére történő hivatkozással, ezen jog sérelmével összefüggésben felhívható a B) cikk (1) bekezdésének sérelme is. Jelen alkotmányjogi panaszunkban fentebb az Alaptörvény több – a Szabadság és felelősség fejezetében foglalt, önmagában is alapjogot biztosító – jog megjelölése mellett kívánunk, azokkal összefüggésben hivatkozni a jogállamiság, illetve az abból levezethető más alaptételek sérelmére is.

A 3268/2012 (X.4.) AB végzés [14] pontja értelmében a „*Az Alkotmánybíróság a 2011. december 31. napjáig hatályos Alkotmánnyal összefüggésben az alkotmányjogi panaszokat csak az érdemben valamely Alkotmányban biztosított jog sérelmére való hivatkozás esetén vizsgálta. A jogbiztonság követelményének sérelmére való hivatkozást alapvetően két esetben, visszaható hatályú jogalkotásra és a felkészülési idő hiányára alapított indítványok esetében vizsgálta.*” A T. Alkotmánybíróság ezen álláspontját az Alaptörvény hatálybalépését követően, az azzal összefüggésben keletkezett alkotmányjogi panaszok vonatkozásában is fenntartotta. Erre utal a T. Alkotmánybíróságnak a jelen alkotmányjogi panaszunk benyújtását követően IV/710-1/2019 szám alatt kibocsátott hiánypótlási felhívásában közölt tájékoztatás is.

Ezzel kapcsolatban megjegyezni kívánjuk, hogy jelen esetben nyomatékosan sérelmezzük a támadott jogszabályi rendelkezések kapcsán a visszaható hatályú jogalkotást, valamint a felkészülési idő hiányát. A fentebb részletesebb előadottak szerint a jogszabályi környezet folyamatos változása, a vonatkozó szabályanyag rendszerének átláthatatlansága miatt, valamint a támadott jogszabályhelyek változását követően a változások azonnali hatálybaléptetése nem engedett kellő felkészülési időt az érintett számára. Ezt alátámasztja, hogy a támadott jogszabályhelyek rendelkezései már lezárt, eredményében megváltoztathatatlan szemeszter tanulmányi átlagának a jövőbeni finanszírozási forma meghatározásához történő alapulvételét írták elő. Ebből kifolyólag pedig az érintettek – erre irányuló kifejezett szándéka ellenére – nem állt módjában megtervezni a tanulmányi, képzési időszakát és alkalmazkodni az újonnan bevezetett szabályozáshoz. Az új szabályozással érintett hallgatók, így az indítványozó is az átsorolási döntés alapjául szolgáló időszak (2017/18. tanév 1. félév) megkezdéséről az átsorolási küszöb 2,5-es tanulmányi átlagban történő meghatározásáról szóló 2017. szeptember 01. napjától hatályos módosítása előtt

döntött azzal, hogy a Neptun rendszeren keresztül erre a félévre 2017. augusztus 29. napján bejelentkezett. Megjegyezzük, hogy a félére történő bejelentkezés lehetősége csak a Neptun rendszerben meghatározott időponttól lehetséges, így annak megválasztásában a hallgatóknak nincs teljes szabadsága. Azonban a kialakult gyakorlat szerint, mivel a tárgyfelvétel csak a félévre történő bejelentkezéssel lehetséges, és a gyakorlati férőhelyek száma igen gyorsan (nem ritkán néhány másodperc leforgása alatt) betelik, a tárgyfelvétel sikeres lebonyolításához tulajdonképpen elengedhetetlen a félévre történő mihamarabbi bejelentkezés. Ezen okokból kifolyólag pedig az indítványozó voltaképpen nem volt abban a helyzetben, hogy a félévre vonatkozó tanulmányi stratégiáját a vonatkozó szabályok ismeretében megtervezhesse. Az új szabályozás utólagos ismeretében ugyanis az is reális tanulmányi stratégia lehetett volna, hogy akár a mintatanterv szerinti képzési időből való kicsúszás árán is, de inkább kevesebb gyakorlati és több elméleti kurzust elvégezve az adott félévben, összességében jobb tanulmányi eredményt érhetett volna el az indítványozó. (Megjegyezzük, hogy ebben az esetben nem is került volna átszólásra önköltséges képzésre.)

Fentiek szerint tehát álláspontunk szerint a jelen alkotmányjogi panaszunkban foglaltak azon, a T. Alkotmánybíróság gyakorlata szerinti két kivételes esetkörbe – visszaható hatályú jogalkotásra és a felkészülési idő hiányára alapított panasz – tartoznak, amelyekben megengedett az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése sérelmére történő hivatkozás is.

A 3033/2013 (II.12.) AB végzés [7] pontja megerősíti, hogy a fenti két kivételes esetben lehetősége van az indítványozónak alkotmányjogi panaszában a B) cikk (1) bekezdés sérelmére való hivatkozásra. **A végzés [8] pontja** pedig egyértelműen kimondja, hogy ez „*a két kivételes esetkör, vagyis a visszaható hatályú jogalkotás és a felkészülési idő hiánya ugyanakkor a jogalkotás számára fogalmaz meg alkotmányos követelményeket, ezért az Abtv. 27.§ -ára alapított alkotmányjogi panasz esetében ezek sérelme elvi szinten sem merülhet fel. Az Abtv. 27.§ -ára alapított alkotmányjogi panasz esetében ugyanis az Alkotmánybíróság nem az ügyben folytatott bírósági eljárásban alkalmazott jogszabály alaptörvény-ellenességét vizsgálja.*”

A végzés ezen pontjából álláspontunk szerint két igen fontos dolog következik. Egyrészt az, hogy a jogalkotói kötelezettség az, hogy az alkalmazandó jogszabályok kapcsán ne merülhessen fel a visszaható hatályú jogalkotás és a felkészülési idő hiánya, a jogalkotó tehát ezen alaptételek tiszteletben tartásával követes megalkotni az alkalmazandó jogszabályokat. Másrészt pedig az, hogy az Abtv. 27.§-ára alapított alkotmányjogi panaszok kivételével a másik két alkotmányjogi panasz típus esetén ezen alaptételek sérelme felmerülhet – így értelemszerűen a jelen, Abtv. 26.§ (1) bekezdésére alapított alkotmányjogi panaszunk esetén is.

Mіндеzen indokok alapján tehát, mivel jelen alkotmányjogi panaszunkban nem csupán a B) cikk 1) bekezdésére, hanem más, önmagukban is alapjogot biztosító alaptörvényi rendelkezése sérelmére is hivatkozunk és a B) cikk (1) bekezdésének

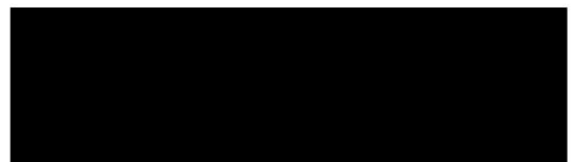
sérelmére csak ezekkel összefüggésben kívánunk hivatkozni, a T. Alkotmánybíróság fenti gyakorlata szerinti kivételekbe tartozó konkrét esetben, a T. Alkotmánybíróság gyakorlata szerint nem kizárt (Abtv. 26.§ (1) bekezdése szerinti) eljárás keretében, ezért álláspontunk szerint elegendő indok áll rendelkezésre az érintett alkotmányjogi panaszának vizsgálata során az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés szerinti jogállamiság – és az abból levezethető további eszmék, a jogbiztonság és a normavilágosság – sérelmének vizsgálatára is.

A fenti indokok szerint álláspontunk szerint vizsgálat tárgyává tehető Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése - a korábban felhívott, önmagukban is alapjogot biztosító jogokkal összefüggésben lévő – sérelmével kapcsolatosan az alábbiakat kívánjuk előadni:

A jogbiztonság követelménye a T. Alkotmánybíróság gyakorlatából egyértelműen kiolvasható értelmezése szerint a jogalkotó kötelezettségévé teszi azt, hogy a jogszabályok világosok, egyértelműek, valamint a működésüket tekintve kiszámíthatóak, előreláthatóak legyenek. A jogállamiság dogmatikus alapelvevé erősödött visszaható hatályú jogalkotás tilalmának elve pedig ezen kiszámíthatóságból és előreláthatóságból levezethető. Hasonlóképpen, a jogállamiság klauzulájából levezethető a kellő felkészülési idő biztosításának követelménye is.

A jelen alkotmányjogi panaszunkban fentebb részletesen kifejtettek szerint álláspontunk szerint a sérelmezett, módosított jogszabályi rendelkezések egymással ellentétes, zavaros, átláthatatlan és a kellő felkészülési időt teljes mértékben nélkülöző, visszaható hatályú rendelkezések, amelyek egy olyan szabályozási rendszert teremtettek, ami az indítványozó számára – különösen a Tanulmányi Osztály ellentétes tájékoztatása mellett – teljes mértékben átláthatatlan. E körben megjegyezzük, hogy a módosító törvényjavaslathoz fűzött elterjesztői indoklás a tárgybeli időben nem volt elérhető az indítványozó számára, hiszen az indoklások adatbázisának kiépítése jelenleg is folyamatban van.

Elvi élel sérelmezzük a törvényjavaslathoz fűzött indoklásban kifejtett okfejtést, amely szerint nem tekinthető a módosítás visszaható hatályú jogalkotásnak, mivel az átsorolás a módosítás hatálybalépését követő képzési időszakra vonatkozik és ezért a kellő felkészülési idő is biztosított. Álláspontunk szerint mivel az átsorolás, bár valóban a módosítást követő képzési időre vonatkozik, azonban annak alapját a módosítást megelőző tanulmányi döntések képezik (tantárgyfelvétel), amelyeket a módosítás hatálybalépésekor az indítványozónak már nem állt módjában változtatni. Szintén fontosnak tartjuk hangsúlyozni azt is, hogy a 2017. szeptember 01. napján életbelépett módosítások a 2017. őszén megkezdődő képzési időre történő alkalmazása elzárja a hallgatókat – így az indítványozót is – annak lehetőségétől, hogy az adott vizsgaidőszakra, félévre, tanévre vonatkozó tanulmányi stratégiáját kialakíthassa, hovatovább az egész képzési időszakra (tehát orvosi képzés esetén mind a hatéves időtartamra) vonatkozó tanulmányi stratégiáját kialakíthassa.



Határozott álláspontunk szerint egy hallgató egyetemi képzése vonatkozásában a jogállamiság, a jobbiztonság és a normavilágosság eszméi azt jelentik, azt kell, hogy jelentsék, hogy a hallgatónak lehetősége legyen a képzés teljes időtartamára, a képzés egyes tanéveire és a képzés egyes féléveire vonatkozó tanulmányi stratégiájának megtervezésére. E körbe értendő például az, hogy – mivel a mintatanterv nem kötelező – eldönthesse, megtervezhesse a hallgató az, hogy milyen időtartam alatt kívánja elvégezni a képzést és milyen tanulmányi eredmény teljesítésével. A kreditrendszer ugyanis nem zárja ki annak lehetőségét, hogy egy olyan hallgató, aki hosszabb idő alatt végzi el a képzést félévenként magasabb súlyozott tanulmányi átlagot teljesítsen, mint az, aki a mintatanterv szerinti időtartam alatt teljesíti a képzési követelményeket. Ennek eredményeképpen pedig elképzelhető az is, hogy aki hosszabb időtartam alatt végzi el a képzést, az állami ösztöndíjas képzés keretében teheti ezt (hosszabb ideig terhelve az államot a képzési költségei finanszírozásával), míg egy olyan hallgató, aki közel valamennyi mintatanterv szerinti tantárgyat időben elvégez, átsorolásra kerül önköltséges képzési formába. Az átsorolás szabályainak a fentiek szerint sérelmezett módon történő módosításával azonban a jogalkotó inkább arra ösztönzi a hallgatókat, hogy a képzést inkább hosszabb idő alatt, de magasabb átlaggal akarják elvégezni, hiszen így könnyebben és biztosabban maradhatnak állami ösztöndíjas képzésben. Álláspontunk szerint nem valószínű, hogy valóban ez lett volna a jogalkotó célja a módosítások bevezetésével, hiszen az nem a magasabb szintű tanulmányi teljesítményre, hanem a kreditrendszer nyújtotta átlagoptimalizálási lehetőségek kihasználásával hosszabb ideig az állami ösztöndíj igénybevételére ösztönzi a hallgatókat. Ezen álláspontunkat támasztja alá a törvényjavaslat vitájának 144. ülésnapján a nemzeti erőforrás minisztérium államtitkárától elhangzott, 1083. felszólalás is, amely kifejezetten azt hangsúlyozta, hogy a jogalkotó legalapvetőbb célja a minőségemelés. Hasonló szellemiséget tükröz a törvényjavaslat (T/4999 törvényjavaslat) általános indoklása is, amikor rögzíti, hogy a törvényjavaslat megfelelő szakmai-, jogi garanciákat biztosít a nemzeti felsőoktatási intézményrendszer versenyképes tudást átadó-megszerző oktatók és hallgatók magas színvonalú, értékteremtő működéséhez, elhivatott egyetemi polgárrá váló fiatal nemzedékek kiműveléséhez. Az ítélet által alapul vett értelmezés azonban tulajdonképpen ezen irányú tanulmányi stratégia választására sarkallhatja a hallgatókat.

Megjegyezzük továbbá azt is, hogy a magyarországi általános orvosi karok közül a DE ÁOK volt az egyetlen, amely a sérelmezett jogszabályi rendelkezések foganatosítása eredményeképpen valóban határozott az érintett hallgatók önköltséges képzési formába történő átsorolásáról. Álláspontunk szerint a debreceni orvostanhallgatók ezáltal hátrányos helyzetbe kerültek az ország bármely más képzési pontján tanulóikat folytató orvostanhallgatókhoz képest.

3. Egyéb nyilatkozatok és mellékletek

a) Nyilatkozat arról, hogy az indítványozó kezdeményezte-e a bíróságon az alkotmányjogi panasszal érintett bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését

Előadjuk, hogy a Debreceni Közigazgatás és Munkaügyi Bíróság 13.K.28.083/2018/15. sorszámú meghozott bírósági ítélete végrehajtásának felfüggesztését nem kértük, hiszen az önmagában nem tartalmaz az indítványozóra vonatkozóan marasztalást.

b) Ügyvédi meghatalmazás eredeti példánya vagy jogtanácsosi igazolvány másolata, ha az indítványozó jogi képviselővel jár el. (Melléklet)

Jelen alkotmányjogi panaszt az indítványozó a jogi képviselője útján nyújtja be. Az indítványozó jogi képviselőjének az Alkotmánybíróság előtti eljárásban való képviseletre vonatkozó ügyvédi meghatalmazását jelen alkotmányjogi panaszunk mellékleteként csatoljuk.

c) Nyilatkozat az indítványozó személyes adatainak nyilvánosságra hozhatóságáról

Az Abtv. 52. § (5) bekezdésére és az 57. § (1a) bekezdésére, valamint az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 36.§ (2) bekezdésére tekintettel kijelentjük, hogy a jelen ügyben előterjesztett alkotmányjogi panasz indítványával összefüggésben a személyes adatai nyilvánosságra hozatalához az indítványozó nem járul hozzá.

d) Az érintettséget alátámasztó dokumentumok egyszerű másolata (Mellékletek, melyek a jelen hiánypótlási beadvány benyújtását megelőzően, az eredeti indítványhoz mellékelten már korábban is benyújtásra kerültek)

Az Abtv. 52.§ (4) és (6) bekezdéseire tekintettel jelen alkotmányjogi panaszhoz – az ügyvédi meghatalmazáson túl – mellékelten csatoljuk továbbá

- a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 13.K.28.083/2018/15. sorszám alatt meghozott ítéletét, amelyből egyértelműen megállapítható az indítványozó érintettsége.

Csatoljuk továbbá

- a Debreceni Egyetem Dékáni Hivatalának Tanulmányi Osztálya 2018. augusztus 02. napján kézhezvett, AOKTO/914/2018 (10.07) iktatószámú határozatát, valamint
- a Debreceni Egyetem Hallgatói Ügyek Jogorvoslati Bizottsága a 2018. augusztus 31. napján kelt, HKSZK/56-29/2018. iktatószámú, 10.41. tételszámú határozatát.

Kelt: Debrecen, 2019. június 06. napján

